

Poštnina plačana v gotovini

Cena 2 Din

DRAMA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1933/34

**Pohujšanje v dolini
šentflorjanski**

Premijera 17. septembra 1933

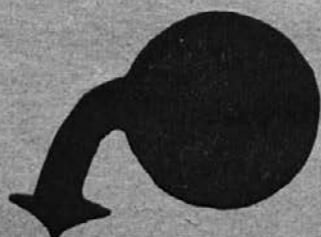
IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK: FR. LIPAH

Dežnike - nogavice

KUPITE

najugodnejše
v trgovinah tovarne



VIDMAR

LJUBLJANA: Pred Škofijo 19
Prešernova ul. 20

BEOGRAD: Kralja Milana 13

ZAGREB: Jurišičeva ul. 8

Lastni izdelki!

Ogroma izbira!

Tovarniške cene!

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsakopremijero

Premijera 17. septembra 1933

Ost:

Cankar: „Pohujšanje v dolini šentflorjanski“

So stvari, ki se povračajo, ki so lepe in zanimive vselej, ki jih radi gledamo in vidimo in slišimo vedno znovega... Za vsako umetnost velja to, za gledališko tudi in za Cankarja tudi, prav posebej pa še za njegovo »Pohujšanje«.

Nisem kronist, da bi ugotavljal, kolikokrat se je »Pohujšanje« že igralo, v kakšnih režijah in s kakšnimi interpreti, priznavam samo, da je to zanimiv problem, majhna uganka, skorajda rešena, a čisto rešena še ni...

*

Čisto rešena bo ta uganka čez sto, morda čez več let, ko bo Cankar toliko star kot je danes Marlowe, Jonson, Tirso di Molina... Kaj bo takrat...? Takrat bo smel priti človek, ki bo z genialno gesto, z bistrino duha pomagal Cankarju z onim, kar bi Cankar gotovo sam naredil in priznal — popravil in približal bi dejanje gledalcu in ostal zvest samemu sebi...

Kakšne bi bile te korekture? Recimo: mogoče bi napisal »Pohujšanje« prolog in pokazal ono, kar se je zgodilo, kot pripoveduje župan doline šentflorjanske, »pred dvajsetimi ali petindvajsetimi leti«, ko so našli »pod vrbo skritega, v plenice povitega Mojzesa«, in ni bil Mojzes, temveč sam zlodej, greh doline šentflorjanske... — Tak prolog bi bil koristen, dvignil bi razumljivost — razširil element farse, pokazal pohujšanje in licemerstvo, njegov nadaljni razvoj, takorekoč v zibelki...

*

Stopiti razumljivosti bližje bi se dalo tudi drugače. Tekom vaj je režija poizkušala to — a biti ne sme, ker bi delo utrpelo na napetosti.

Premakniti smo hoteli del verzov drugega dejanja prav na začetek. Nekako takole: Zastor se dvigne in za drugim zastorjem, ki predstavlja slovensko pokrajino z vasico, griči, cerkvico, kravami, se čuje zvonjenje kravjih zvoncev, pastirska piščal in pesem. Nato prideta od spredaj Krištof Kobar in Jacinta, oba popotnika s culami... Umetnik se vrača v domovino,

naredi gesto proti pokrajini, sede in se zamisli. Jacinta vpraša: »Dragi, zakaj si se razljutil?«

Peter: »Nič ne razljutil, le spomin je bil.«

Vse besedilo bi šlo v redu naprej do konca velikega monologa: »Kdo je zdaj govoril? Govoril je moj brat, ki že zdavnaj spi.«

Jacinta: »Poznala bi ga rada, lep je bil.«

Tu prične zvoniti zadaj Ave Marijo, Jacinta in Krištof Kobar odideta v domovino...

Zadaj glasovi zborovanja — zastor se odpre in dejanje teče normalno dalje. —

Ta korektura bi približala razumljivost, odvzela bi pa dragoceno lastnost in vrlino prvega dejanja: kdo je Peter, kakšen je in zakaj vsa afera. —

*

Druga izpremembra je v drugem dejanju. Že scenično smo premaknili kolibo v gozd. Gozd in koliba — ne samo koliba, kajti škoda je situacij, ki se ponujajo same, ko prično prihajati rodoljubi. Vsi ti se skrivajo po gošči, preže drug na drugega in skušajo »ugledati greh«. — To je ena izpremembra. Druga pa je, da stoji koliba začetkom dejanja obrnjena s hrbtom, z zadnjo steno k občinstvu in pod oknom škili zlodej v kolibo in govori del svojega monologa: »Zdaj bi le rad vedel, če je tisto, kar pravi da je, ali je več, ali je manj«, do mesta »O zavozljana logika! Bog z njo!« — Nato kleveto — zlodej govori o Bogu — grom in koliba se zasuče in pokaže notranjščino. Jacinta nadaljuje: »Zakaj, o dragi si prižgal to svečo?« i. t. d. V začetku komada govorjeni verzi bi tu odpadli — z eno besedo, niti ena beseda se ne bi pridejala, niti ena ne bi odpadla. —

*

Tretje dejanje dobi svatbo z muzikanti in ples Jacinte izgubi značaj solistične uložke, temveč prične Jacinta sama, nakar pristopijo rodoljubi in plešejo z njo. —

V celoti smo se držali oznake: farsa.

*

Za slovenskega igralca niso liki v »Pohujšanju« nikak problem več. Tekom let so se izluščile figurine, na katerih ni več mnogo premikati. Le sila igralčeve tvorne moči lahko pri-
makne in dovrši započeto ali nakazano. —

Z zanimanjem in radovednostjo gledamo v uspeh letošnjega »Pohujšanja«, kajti svoječasno je bil to komad, katerega se je radovala publika in celo blagajnik ni zabavljajal na »slovensko literaturo in Cankarja«. —



Star in sključen je hodil počasi, obstal na oglu in pogledal dobrohotno na raztrganega berača.

»Bi radi denarja?« ga je sočutno vprašal.

Mož je dvignil glavo in mu pomolil klobuk.

»Kar sem noter vrzite, gospod, če ste tako dobri!«

Nekaj je padlo neslišno v klobuk in kmalu se je zbralo precej radovednežev okrog berača, ki je držal bankovec v roki, ga ogledoval in ni verjel lastnim očem.

Dobrotni stari gospod pa mu je prijazno pokimal, zaprl aktovko in šel dalje.

»Deset funtov!« je zavpil berač. »Deset funtov mi je daroval! Sveta Pomagavka!«

Toliko da se mu niso oči razkapale, ko je držal bankovec proti cestni svetiljki in ga ogledoval, če je pravi.

»Pravi je, mili Bog!« je dejal in globoko vzdihnil. »Ta gospod ni pri pravi pameti.«

»Jaz sem nekaj podobnega že slišal,« se je oglasil nekdo izmed množice, ki se je v naglici nabrala. »So take vrste stari ljudje, ki so vse življenje skoparili, kar naenkrat pa se jim zmeša in razmečejo ves denar med reveže. Ali ga vidite tam pri tržnici, pravkar govori s tistim debeluharjem.«

Med ljudmi je zašumelo. Stari gospod je prijazno gledal malega debelušnega možička, ki je stal pred njim ves v zadregi. Ljudje so gledali tja, par fantičev jo je ubralo na tisto stran, da bi vse natančno videli, starec pa je odprl aktovko in nekaj stisnil debeluščku v roke. Nato je zaprl aktovko, prijazno pokimal in odšel počasi po cesti.

Kôpa radovednežev, ki jih je bilo vedno več, se je premikala za njim.

»Deset funtov!« je vzdihnil debelušček kakor v sanjah. »Gospod mi je dal deset funtov! Poglejte, ljudje božji!«

Vse je zijalo.

»Deset funtov!« je zagrulila neka našminkana damica, ki je tudi navdušeno mahala z bankovcem. »Ta starec je pravi angel! Ali vidite?«

Toda videli so že dovolj. Opazili so še, kako je stari gospod podaril dva bankovca postopačema, ki sta sedela za mizico bližnje restavracije.

Ko je starec veselega srca odhajal z restavracijskega vrta, se je vsula za njim množica gostov, ki so po čudnem naključju vsi ob isti sekundi nehali večerjati.

Novica se je bliskoma razširila na vse strani. Stari gospod pa je nadaljeval pot. Gosta množica je šla za njim in vsak je komaj čakal, da pride na vrsto. Ko se je naenkrat obrnil, je

zagledal staro ženico, ki bi mu v razburjenju kmalu na peto stopila. Nasmehnil se je in odprl aktovko.

»Kar vzemite!« je rekel ljubeznivo in šel dalje.

Ženica je pritisnila bankovec na prsi.

Ljudje so še z večjo vnemo drli za njim. Prerivali so se in pritiskali za njim, šepetali razburjeno in so hipoma umolknili šele, ko se je stari gospod naenkrat vstavil pred razsvetljenim pročeljem gledališča. Par trenutkov je gledal zamišljeno na poslopje, nato odprl aktovko, pogledal vanjo, zadovoljno pokimal in stopil k blagajni. Takoj nato je zginil na hodnik.

Gospodična blagajničarka je pogledala na množico ljudi, ki so zagostili ves prostor pred blagajno in takoj telefonično zaprosila ravnateljstvo, naj ji pošlje kako pomočnico za razprodajo vstopnic.

*

Gledališče je bilo razprodano. Ljudje so še vedno prihajali in zahtevali vstopnic, toda niti sedeža niti stojišča ni bilo več dobiti. V gledališču pa so se ljudje mrzlično spogledavali in oči so jim kar gorele. V vestibulu so hodili gor in dol in iskali nekoga med obrazi, ki so jih srečavali.

Za luknjico v zastorju pa je zadovoljno prikimaval vodja potujoče gledališke družine; tudi v njegovih očeh je gorelo. Pa ni bil nič več tako star in prav nič sključen. Obraza pa je bil še vedno tako prijaznega, ker je v mislih računal, koliko bo vrgel nocojšnji večer.

Debelušček je stopil k njemu in tudi pogledal skozi luknjico v polno dvorano. Za njim je prišel pogledat tudi oni raztrgani berač in vsi drugi ... med njimi tudi našminkana damica.

»Dobro sem jo pogruntal,« je rekel vodja in se smehljaj. »Toda, ljubčki moji, zdaj pa le hitro bankovčke meni nazaj! V prihodnjem mestu bomo zopet poskusili. Le hitro, otroci! Brž se preoblecite v svoje vloge, ta trenutek začnemo predstavo!«

Razno

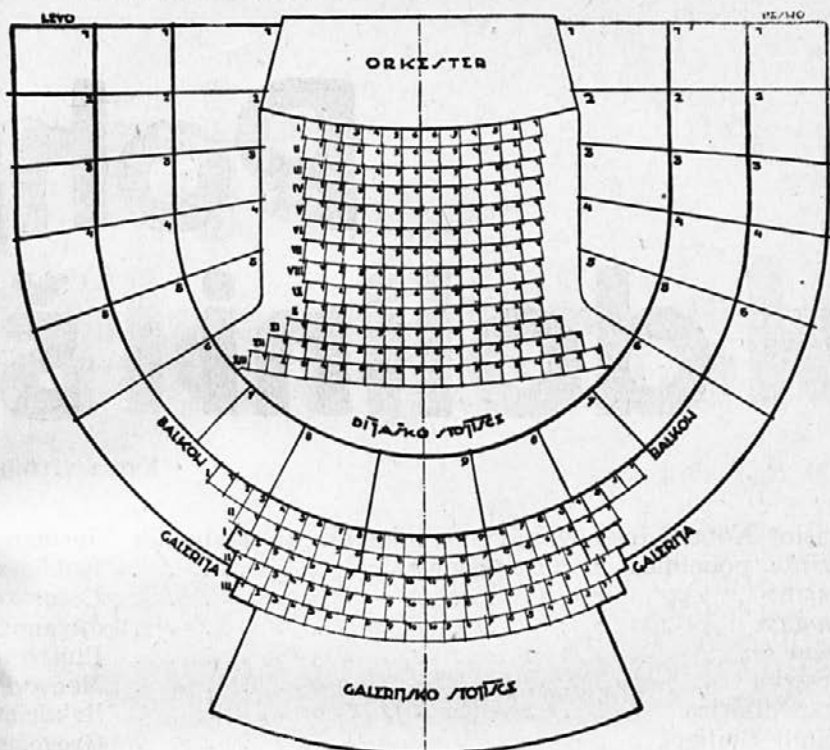
Happy end 1798. — vse se ponavlja.

Rim, 24. marca 1798.

Včeraj so v tukajšnjem gledališču priredili brezplačno predstavo, kar se bo ponovilo vsakih štirinajst dni. Igra se je imenovala »Werther in Charlotte«. Mesto da bi se ustrelil, se hoče ta Werther zastrupiti, seže pa po napačni kupici, izpije nezastrupljeno vino in vse se srečno konča na splošno zadovoljnost gledalcev.

Lastnik in izdajatelj: Uprava Nar. gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Oton Župančič. Urednik: Fr. Lipah. — Tiskarna Makso Hrovatin, vsi v Ljubljani.

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI



Kaj je lepota, katera osvaja, očara smrtnika od najnižjih delavskih vrst, do mogočnih kron, prestolov?

Lepota je najkrajše pot, s katero more mati priroda obdariti ženo, katere sveta dolžnost je, vzgajati in negovati to cvetlico.

Kako se neguje, vzgaja ta divna cvetlica? Ne mogoče z različnimi pudri, suhimi, mastnimi šminčkami: nasprotno, tisto je pokončevanje prave lepote. Lepota rabi pravih

sočnih, vegetalnih tvarin, katere delujejo, hranijo, ne pa susijo. Za zvečer uporabljajte **Uran kremo** mastno, zjutraj izperite z mlačno vodo ter z **Uran Zoraida milom**, nakar takoj namažite z **Uran Zoraida kremo** dnevno, nato z **Uranovim Zoraida pudrom**, ki je lahek, nedolžen, kakor prašek cvetlice. Ne samo, da lice po masaži z **Uran kremo** nočno, **Zoraido kremo** dnevno ter **Zoraida**



pudrom, postane divno, cvetoče, mladostno, iz katerega diši kipeče zdravje, ampak ta edinstveni preparat naredi kožo baržunasto, mehko, marmornato gladko.

Uran krema nočna, Uran Zoraida krema dnevna, ter Uran Zoraida milo so edina nedosegljiva polepšala moderne žene, vsled tega bi morali **Uran kremo** nočna, **Uran Zoraida krema** dnevna, **Uran Zoraida puder** in **Uran Zoraida milo**, krasiti njeno psiho.

Parfumerija Uran, Ljubljana

Pohušanje v dolini šetflorjanski

Farsa v treh dejanjih pisal Ivan Cankar.

Režiser: prof. O. Šest.

Krištof Kobar, imenovan Peter, umetnik in razbojnik
Jacinta, popotnica, družica njegova
Župan
Županja
Dacar
Dacarka
Ekspeditorica
Učitelj Šviligoj
Notar

Jerman
Kukčeva
Cesar
Juvanova
Plut
Medvedova
Rakarjeva
Gregorin
Bratina

Štacunar
Štacunarka
Cerkovnik
Debeli človek
Prvi gost
Drugi gost
Popotnik
Zlodej

Sancin
Gabrijelčičeva
Lipah
Potokar
Murgelj
Breziger
Železnik
Peček

Vrši se farsa v dolini šetflorjanski ob današnjih časih.

Na novo uredjeno.

Harmoniko posodila tvrdba Lubjan, Ljubljana, Borštnikov trg.

Blagajna se odpre ob pol 20.

Začelo ob 20.

Konec ob 22.

Parter: Sedeži I. vrste . . . Din 28'—
" II. - III. vrste . . . " 26'—
" IV. - VI. " . . . " 24'—
" VII. - IX. " . . . " 22'—
" X. - XI. " . . . " 20'—
" XII. - XIII. " . . . " 18'—

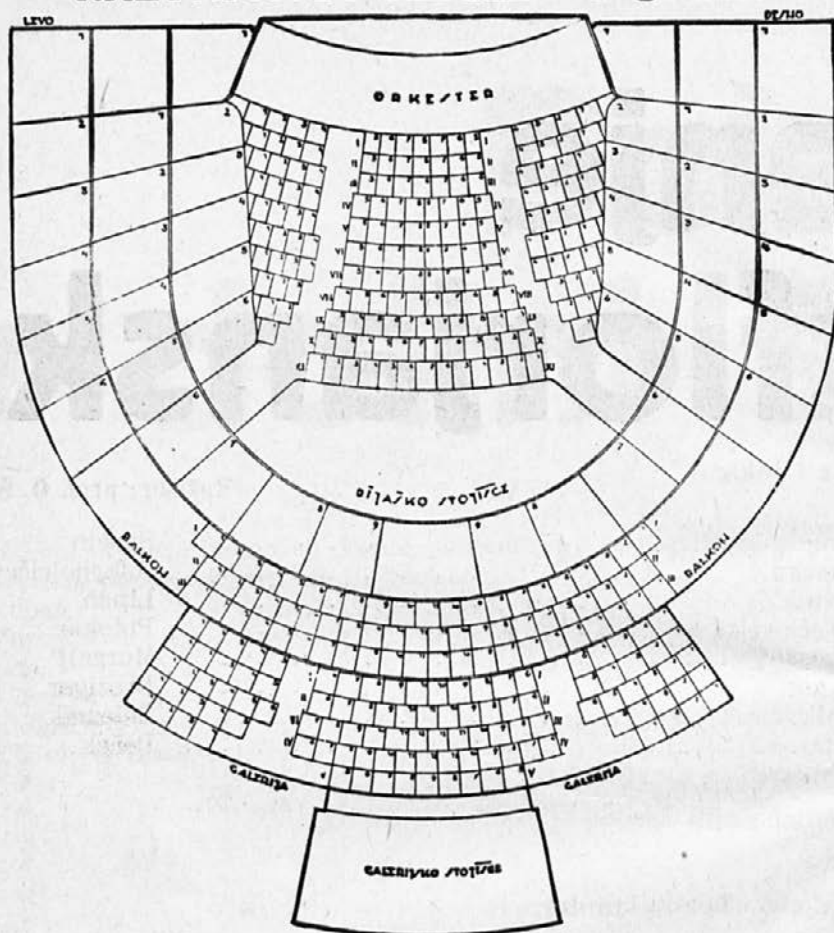
Lože v parteru (sedebe) Din 100'—
" v I. redu (sedebe) " 100'—
" balkonski (sedebe) " 70'—
Dodatni ložni sedenja v parterju " 20'—
" v I. redu " 20'—
" balkonski " 15'—

Balkon: Sedeži I. vrste . . . Din 20'—
" II. " . . . " 16'—
Galerija: " I. " . . . " 14'—
" II. " . . . " 12'—
" III. " . . . " 10'—
Galerijsko stojišče . . . " 2.50
Dijaško stojišče . . . " 5'—

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagajni in na opernem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure
Predpisana taksa za penzioniranje je vračunana v cenah

D

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V OPERI



Po predstavi

v kavarno

NEBOTIČNIK

Dnevno koncert popoldan in

zvečer do 1 1/2 ure zjutraj

Pivo - izbrana vina

Topla in mrzla jedila

Priporoča se Vam

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA D. D.
V LJUBLJANI

za zavarovanje

proti oškodovanju vsled požara, eksplozije, kraje,
toče, nesreč i. t. d. na zgradbah, opremi, tvornicah,
avtomobilih kot tudi na lastnem telesu in
življenju

Podružnice: Beograd, Sarajevo, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Split

Glavni sedež: Ljubljana, Gosposka ulica 12

Telefon števil. 2176 in 2276

BIZJAK
k e k s i
so
prvovrstni

**Samozavesten,
prikupen nastop
na družabnih prireditvah**

edinole v



PEKO

čevlju

